

«L'AUDIOVISUAL ÉS UNA MANERA MOLT BONA DE PODER ENSENYAR EL QUE HEM ESTAT, EL QUE SOM I EL QUE VOLEM SER»

ENTREVISTA A JORDI CASTELLTORT FERRAN

LAIA SEGURA DUCH

Som a les portes del juliol, i la Rambla igualadina es va omplint d'ambient. Estudiants que ja han acabat les classes, colles que s'aturen a les terrasses estiuenques, persones que van amunt i avall... Fa bon temps i la Rambla convida a gaudir de l'aire lliure i del sol. És allí on quedem amb en Jordi Castelltort, igualadí de naixement però barceloní d'adopció. Fa temps que no voltava per la ciutat i me'l trobo conversant amb un vell conegut. Explica que darrerament, per circumstàncies personals, es troba més vinculat a Igualada, i que li encanta tornar-hi. I encara s'hi vincularà una mica més: col·laborarà en la propera edició del Festival Zoom. I és que en Jordi, productor executiu d'Acció, és tot un expert en cinema —sobretot el d'animació...

—Com va enfocar la seva carrera professional cap a la producció?

—Vaig començar treballant en diverses empreses de la comarca, sobretot en temes de màrqueting. Després vaig dedicar-me a assumptes

relacionats amb la moda, primer a Igualada i després a Barcelona; d'aquí en va néixer una agència de models, de càstings..., cosa que em va posar en contacte amb el món del cinema. Llavors, un amic em va parlar d'un projecte que em va engrescar: un estudi per fer dibuixos animats. Vaig trobar que era una idea molt maca i positiva, i vam decidir tirar-ho endavant.

—I econòmicament... estable?

—Bé, en la situació actual parlar d'estabilitat és problemàtic i més en el nostre sector, que sempre és complicat. Al principi ho anava combinant amb altres tasques, de consultoria d'empreses. Però econòmicament continuem igual, no s'ha sabut crear una indústria de continuïtat. Tenim gent boníssima treballant, però no els pots oferir una estabilitat. A *Cher Ami*, per exemple, hi treballàvem fins a 240 persones; però, quan la pel·lícula s'entrega, se'ls acaba la feina.

—I com s'aconsegueix aquesta continuïtat?

—És difícil en les circumstàncies actuals. La meva proposta és, des de fa anys, per exemple, fer

tres pel·lícules en continuïtat: muntar un equip de preproducció, un de producció i un altre de postproducció, i així assegures que hi ha feina per a 6 o 7 anys. I els costos proporcionalment serien pràcticament els mateixos que els d'ara per a una sola pel·lícula.

—**I costaria menys de trobar professionals...**

—És clar. El que ens passa ara és que, quan engeguem un projecte, aquells dibuixants amb qui hem treballat anteriorment ja són en una altra banda, s'han de buscar feina contínuament. Per exemple, molts treballen a l'estranger; ara n'hi ha també a Pixar, als Estats Units, perquè se'ls pot oferir una continuïtat i uns recursos que aquí no es troben.

—**En el cinema que no és d'animació també hi ha aquest problema?**

—Una mica sí, tot i que hi ha més projectes, més curts, i s'enllacen més sovint. Nosaltres treballem a llarg termini: el projecte de *Cher Ami* el vam presentar a Berlín l'any 2002, i el vam acabar el 2008. I tot això, amb grans problemes de finançament: quan negocies amb els possibles coproductors i les televisions i amb altres fonts de recursos tot va molt lent. I arriba un moment que has de prendre una decisió: o no comences la pel·lícula fins que no ho tens tot signat —poden passar anys— o bé t'arrisques i pot ser que et quedis sense diners a mitja pel·lícula. T'has d'arriscar, perquè tots els diners junts no hi són mai.

—**Precisament aquesta és una de les tasques del productor executiu, oi? Molt dura?**

—Duríssima. És una feina feixuga, però realment val molt la pena lluitar-hi si tens un bon projecte entre mans amb un gran equip de persones al darrere. Ara, si el sector estigués més organitzat, es podria fer molt millor.

—**Però qui ho ha de regular? L'administració o les mateixes empreses?**

—Crec que tots els implicats i compromesos hauríem de posar-nos d'acord i decidir quins són els nostres objectius com a indústria. Al nostre país, la indústria audiovisual —i l'animació en

particular— està basada en temes culturals, i així l'hem de defensar. Si no, a nivell de quantitats, ens envaeixen d'Àsia amb uns preus molt baixos, no hi podem competir. Per tant, hem de fer coses de qualitat i defensades des de casa nostra. És gairebé una missió.

—**La globalització, també al cinema d'animació?**

—El problema ve del fet que la globalització és real, però ho és a nivell econòmic. Vull dir que el que hem de fer —o intentar, almenys— és mantenir la multiculturalitat o multinacionalitat. I l'audiovisual és una manera molt bona de poder ensenyar el que hem estat, el que som i el que volem ser.

—**Però a Catalunya també es fan coses...**

—Sí, i a més n'hi ha de molt bones... *Les 3 Bessones* i el *10+2* van omplir una època a TV3, que sempre ens ha donat suport. A les televisions, i especialment les privades, pensades més com a negoci exclusivament, els surten més a compte el *manga* i les sèries orientals, més quantitat i més barat. I això ha contribuït també a la manca de continuïtat que dèiem abans. També s'ha de dir que alguns continguts per a la canalla són molt millorables... I els pares, que volen el millor per als seus fills en alimentació, escolaritat o roba, quan es tracta de televisió es conformen amb el fet que els nens s'hi entretinguin.

—**Pel que fa a Acció, va néixer el 1989... amb quina finalitat?**

—L'estudi d'animació va ser una idea d'en Miquel Pujol —que havia treballat molts anys a Disney— i del seu germà Hilari, que era mestre, i va començar amb la idea del *10+2*. Vam presentar-la a Televisió Espanyola, que també ha defensat bastant les nostres produccions, i els va entusiasmar: uns dibuixos simpàtics, i un tema com els números —que són internacionals, i no sempre «agraden» als nens i nenes...

També intentem fer productes atemporals: el món de *10+2* és absolutament atemporal, i en el cas de *Cher Ami* hem agafat una història basa-

da en la primera guerra mundial com a projecte internacional, i hi incorporem molts elements educatius com a formació personal i relacionats amb la història de l'aviació. És a dir, que es poden fer unes fitxes didàctiques a partir de la pel·lícula per a alumnes de primària i també de secundària, amb molt de material.

Una mica és el que diem, que no fem solament «cine de crispetes». No només volem fer passar l'estona, això ens sembla banal. Està molt bé divertir i ho fem, però donant alguna cosa més, sobretot ara, amb el munt de formació i coneixements que es necessita avui dia: han canviat els paradigmes de l'ensenyament.

—**És a dir, cinema educatiu.**

—Realment ens hem enfocat bastant a això, perquè considerem que és molt important i que hi ha molta tasca a fer. Ha baixat el nivell d'exigència, i la capacitat d'esforç i sacrifici que ens van inculcar a nosaltres, ara és molt més laxa. I amb això no culpo a ningú en concret, és cosa de tots. Cal primer educar persones en valors i principis, i després en coneixements. Per això fem cinema familiar. Si aconsegueixes que un nen tingui una actitud positiva davant les coses és més fàcil que capti els missatges i la informació que necessita.

—**I en quina llengua neixen, els vostres personatges?**

—Com que per temes de pressupost estàs pensant en el mercat internacional, els moviments dels labials els fas en anglès. Fas una versió estàndard en anglès, perquè els dibuixants puguin anar fent els moviments de boca. L'anglès, evidentment, és l'idioma de mercat. Ara, després es dobla a tots els idiomes que cal! A la canalla se'ls ha de parlar amb la llengua materna... *Cher Ami*, per exemple, s'ha doblat ja al català, al castellà i a l'eusquera.

—**Què en pensa de la nova llei del cinema?**

—El tema del català em sembla important, i més si el requereix la societat catalana, però potser per a nosaltres no és el bàsic... A veure, si parlem d'indústria cultural, el més important és que hi hagi pel·lícules catalanes amb continguts

«nostrats». Hem d'aprofitar els avantatges de ser bilingües. Sí que és cert que és imprescindible que també hi siguin en català i més per a la canalla, però hem de convèncer la gent d'anar al cinema a veure les nostres pel·lícules en l'idioma original, no imposar. De tota manera, per a nosaltres, no és el nucli de la qüestió: després has de sortir al món... I per als nens, igualment ho has de fer en els seus idiomes materns.

—**Quin és el nucli, doncs?**

—Tenir una indústria més consolidada i amb bones històries per explicar i que la nostra gent vagi al cinema. Que es tingui aquesta mínima continuïtat, perquè si no mai no pots fer un pla de projectes. Nosaltres, per exemple, tenim un projecte d'aventures que passa a Montserrat, que seria un tema internacional però molt de casa nostra, però no hi ha la solidesa necessària al sector. A *Acció* portem 22 anys d'existència, i en aquests temps hem treballat en 20 pel·lícules i només dos d'aquests projectes eren propis, catalans. Amb aquesta proporció ja es veu que la cosa és molt difícil!

I després hi ha una altra cosa: a d'altres països, no només europeus, el sector rep més ajudes i bonificacions fiscals, i la gent respon diferent. A França, per exemple, que és més «xovinista», la gent va al cinema quan hi ha una pel·lícula francesa. I aquí no valorem tant el que és nostre...

—**A *Cher Ami* vau incorporar tecnologia en 3D... És una moda o és el futur?**

—A la pel·lícula vam decidir separar els dos mons: el dels homes, la guerra, en 3D; i el dels personatges, molt més dolços, amables, en 2D. Tècnicament és molt complicat, i en vam haver d'aprendre molt. Però penso que el 3D més aviat és una moda perquè té més dificultats de còpia i requereix molta més inversió. Tot i així, hi ha la pel·lícula catalana de Jordi Llompart, *Viatge màgic a l'Àfrica*, que s'està projectant actualment als cinemes.

Precisament sobre el projecte en què treballem actualment, *Little Big Panda*, hi ha la proposta de fer-ne dues versions, una de les quals

completament en 3D. Pot ser un factor comercial important, però també crec que s'ha demostrat que a la canalla tant li fa si és en 2D o en 3D: el més important és la història que expliques. Al Festival de Sant Sebastià, per exemple, l'estrena de *Cher Ami*, amb 2.700 persones de públic, va ser impressionant: se't posava la pell de gallina veient com s'ho passaven de bé els nens i nenes, aplaudien molt i en sortir cantaven la cançó final de la Nina... I això és el que et carrega les piles per tirar endavant i intentar un nou projecte.

—**Sobre aquesta nova idea: de què parla, *Little Big Panda*?**

—És la història de la vida dels óssos panda, i dels problemes que tenen perquè s'estan quedant sense selva. És un missatge ecològic, que forma part de la cultura que estem vivint ara. És una producció important, i hi participen la Xina, Alemanya, Bèlgica, França i Espanya. Penso que la pel·lícula estarà totalment acabada cap a l'abril del 2011.

—**Uns mesos abans, el novembre, Igualada acollirà la 8ª edició del Festival Zoom. En què hi participarà?**

—En la primera edició ja vaig participar en una sèrie de reunions, però després vaig haver de «desconnectar», ja que es tracta d'un producte diferent del que conec. Però aquest any, m'hi tornaré a involucrar... Atesa la situació de crisi, s'ha de buscar una sortida al *Zoom* a partir d'uns elements diferencials. No pot ser «un més» del munt de festivals que hi ha, s'ha de trobar un camí propi. Penso que s'han de definir els dos públics a qui es dirigeix: a la ciutat i a la comarca, però també als professionals internacionals. Al *Zoom* hi ha productes de prou qualitat per veure's a qual-sevol televisió del món!

—**I també dóna a conèixer la ciutat... Igualada seria un bon escenari per a una pel·lícula?**

—Depèn de la pel·lícula que es vulgui fer..., el més important és la història que expliques. Ara, econòmicament em sembla una molt bona oportunitat. Penso que Igualada i l'Anoia tenen

coses molt interessants que s'han de promocionar, val la pena que la gent les conegui —o, almenys, que en tingui l'oportunitat. I l'audiovisual és una de les eines més potents que tenim: hi ha vídeos al Youtube que els han vist milions de persones. Només cal dotar-los de contingut.

—**A Internet, a més del Youtube, la gent es descarrega pel·lícules... Això perjudica també el cinema d'animació?**

—El que la gent ha de tenir present és que el treball dels creadors i les petites empreses mereix recompensa, i la pirateria els perjudica enormement. No és normal que el 84% del cinema espanyol es vegi de forma il·legal a través de descàrregues d'Internet.. De tota manera, en el cinema infantil tenim l'avantatge que un DVD d'una pel·lícula és un bon regal, un objecte que als infants els agrada tenir i que té molt de valor...

LAIA SEGURA DUCH (els Prats de Rei, 1981) ha estudiat Periodisme a la Universitat Autònoma de Barcelona, i ha cursat el Postgrau de Correcció i Qualitat Lingüística a la mateixa universitat. Ha col·laborat en diversos mitjans de comunicació escrits d'àmbit local i comarcal, i també en ràdio. Des del gener del 2010 és directora del diari digital www.anoiadiari.cat.

